Memo

Aan: **de gemeenteraad van Leusden**

Van: **het college van burgemeester en wethouders**

Datum: **09-04-2015**

Betreft: **Sociaal Domein regionale samenwerking**

Geachte raadsleden,

Graag informeren we u met deze memo over het proces en de keuzes rondom de regionale samenwerking en inkoop in het sociaal domein voor 2016. Over deze memo kunnen vragen kunnen worden gesteld in de uitwisseling van de komende cyclus.

Achtergrond en aanleiding

Vorig jaar hebben wij afspraken gemaakt om bij de contractering van de specialistische zorg (jeugd en WMO) in het sociaal domein in de regio Eemland samen te werken en een subsidie en inkoopbureau in Amersfoort hiervoor in te richten. Daarnaast vervult Amersfoort als gastheer een aantal ondersteunende taken die zijn afgeleid van deze contractering.

Hiervoor zijn destijds éénjarige afspraken gemaakt tussen de gemeenten Amersfoort en Baarn, Bunschoten, Soest, Woudenberg, Eemnes en Leusden, met een optie tot verlenging. Deze afspraken zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen de samenwerkende gemeenten. Daarin is 1 mei 2015 opgenomen als deadline voor keuzes over regionale samenwerking in 2016 en verder. In de tussentijd zouden de mogelijkheden voor de langere termijn keuzes worden verkend.

De afgelopen periode is hard gewerkt aan de voorbereidingen en uitwerking van de nieuwe taken, waaronder de inrichting van het subsidie- en inkoopbureau, en de bijbehorende werkprocessen en systemen. Alles is erop gericht geweest om de taken voor de nieuwe cliënten per 1 januari 2015 goed te kunnen uitvoeren. Inmiddels is gebleken dat hiermee de basis voor een goede uitvoering voldoende is gelegd. We constateren echter tegelijkertijd dat we pas drie maanden ervaring hebben opgedaan met de nieuwe taken en er is nog onvoldoende informatie beschikbaar over de werking van het opgezette systeem en zorgconsumptie. Op zijn vroegst beschikken we het derde kwartaal pas over een eerste beeld van de effecten van de huidige keuzes.

Keuzes voor 2016

Teneinde de contractering van de zorg voor 2016 tijdig gereed te hebben, moeten uiterlijk begin mei 2015 de voorbereidingen hiervoor starten. Aan deze mijlpaal zijn een aantal keuzes verbonden.

De keuzes zijn voorbereid in de regionale ambtelijke en bestuurlijke overleggen sociaal domein. Daarbij zijn bestaande kaders gehanteerd c.q. wordt dezelfde werkwijze als in 2014 toegepast omdat we nog onvoldoende tijd hebben gehad om te leren van de effecten van onze inkoop.

Contractering: gezamenlijk regionaal of per individuele gemeente

De inkoop van zorg voor 2015 is in feite net afgerond en alle gemeenten zijn nog volop bezig om alle processen en kennis over de producten te internaliseren. Daarnaast is de kennis over dit proces en de aanbieders momenteel aanwezig bij de gemeente Amersfoort. Het is gegeven de korte voorbereidingstijd tot eind mei daarom het meest logisch als de regio gemeenten weer samenwerken bij de contractering van zorg voor 2016 en mogelijk verder. Dit biedt efficiency voordelen in de organisatie van de inkoop, maar ook schaalvoordeel door de bundeling van zorgtaken en het verminderen van de administratieve lasten bij aanbieders. We kiezen er daarom voor om voor 2016 de gezamenlijke contractering via het regionaal inkoop- en subsidiebureau in Amersfoort te continueren.

Scope van regionale contractering

De te contracteren zorg betreft de volgende categorieën: alle vormen van zorg voor jeugd: ggz, kinderen met een beperking en bovenregional jeugdzorg. Onderdelen van de Wmo, te weten: wonen, rollen en vervoer, dagbesteding voor 67- en 67+ en individuele begeleiding en persoonlijke verzorging. De centrumgemeentetaken zijn uitgezonderd van dit besluit, omdat de centrumgemeente Amersfoort voor deze onderdelen per definitie een verantwoordelijkheid heeft om deze zorg te contracteren. Deze onderdelen zullen echter wel gelijktijdig worden gecontracteerd. Dit betreft Maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

Risicodeling

Voor 2015 hebben we vorig jaar in de regio afgesproken om voor de nieuwe gespecialiseerde taken jeugd en WMO de risico’s gezamenlijk te delen. Er was destijds nog weinig informatie beschikbaar over de benodigde en beschikbare zorg, cliëntaantallen, budgetten en sturingsmogelijkheden. Regionaal zijn de uitgangspunten vastgesteld dat we een beweging willen realiseren van minder gebruik van de dure gespecialiseerde voorzieningen en het versterken van de basisinfrastructuur en het lokaal team.

In de praktijk zien wij dat er variatie is in het beleid en invulling van de toegang (door sociale teams, loketten etc.) én de inrichting van de basisinfrastructuur. Op hoofdlijnen is het werkproces gelijk, maar er zijn lokale verschillen en het is ingewikkeld om deze lokale verschillen te wegen en te verbinden aan meer of minder zorgverbruik. Het werken vanuit profijtbeginsel (de gemeente die er profijt bij heeft betaalt) sluit beter aan op deze situatie dan de huidige aanpak waarin álle risico’s worden gespreid. Tegelijkertijd zijn er een aantal producten waarbij de kosten relatief hoog zijn en de beïnvloedbaarheid klein. Voor 2016 willen we daarom alleen regionale risicodeling toepassen voor de laatstgenoemde categorie, bijvoorbeeld vormen van bovenregionale jeugdzorg. De komende periode zal worden uitgewerkt voor welke zorgvormen het profijtbeginsel of de risicoverevening gewenst is.

Vorm van contractering

Met de huidige inzichten in de aanbieders en producten is het mogelijk om meer variatie aan te brengen in de vorm van contractering (denk aan openbare of bestuurlijke aanbesteding, werken met hoofd- en onderaannemers, subsidies, lumpsum of PxQ). Dit vereist een extra inspanning in de komende maanden vanuit het inkoopbureau en de accounthouders, maar biedt het voordeel dat we meer richting kunnen geven aan de gewenste transformatie. Deze uitwerking wordt opgenomen in de inkoopstrategie 2016 die zal worden vastgesteld door alle betrokken college's.

Voorgaande aanbestedingen voor (roerende) voorzieningen in het kader van wonen en verplaatsen (zogenaamde wonen, rollen en vervoer, WRV-voorzieningen) zijn gezamenlijk uitgevoerd. De schaalvoordelen en efficiency zijn onverminderd. Daarom kiezen we ervoor om ook deze aanbesteding weer gezamenlijk uit te voeren.

Looptijd contractering

Een langere looptijd biedt mogelijkheden voor het ontwikkelen van partnerschappen en innovatie doelstellingen en is het efficiënter voor gemeenten en zorgaanbieders. Korte contracten bieden meer mogelijkheden voor flexibiliteit en ruimte voor nieuwe aanbieders. Voorstel is daarom om te kiezen voor éénjarige contracten met een mogelijkheid tot verlenging, tenzij er een evident belang is om in het kader van zorgvernieuwing meerjarige afspraken te maken. Op basis van de kwalitatieve analyse van de accounthouders zal een voorstel worden gedaan voor de insteek per zorgvorm in de inkoopstrategie.

Gezamenlijke beleidsontwikkeling

Het gezamenlijke ontwikkelen van beleid voor de programma's van eisen is een voorwaarde voor een efficiënte gezamenlijke contractering. Tegelijkertijd hebben alle gemeenten in de regio behoefte aan lokaal maatwerk. Bij zorgvormen waar we kiezen voor het profijtbeginsel zal er minder noodzaak zijn tot uniformiteit dan bij zorgvormen op basis van risicodeling. We kiezen daarom voor het uitgangspunt van gezamenlijk beleid ontwikkelen waar dit gevraagd wordt vanuit contractering, (boven)regionale afspraken en eventuele risicodeling.

Zorgvormen en vernieuwing

De inkoop 2015 is grotendeels gebaseerd op zorgcontinuïteit. In verband daarmee is gebruik gemaakt van producten en productdefinities, die al bestonden onder vorige wetgeving. De indeling van die producten kan aanbodgericht denken in de hand werken en innovatie belemmeren, als het gaat om de transformatie- en beleidsdoelen. Dat komt doordat de huidige producten en zorgvormen schotvorming in de hand werken en soms onvoldoende aansluiten bij integraal werken. Een andere ordening van zorgvormen en producten maakt – als middel, niet als doel - deel uit van c.q. bevordert de transformatie. In de contractering zal zo veel mogelijk gekeken worden of betere samenhang en onderscheid tussen zorgvormen en producten gerealiseerd kunnen worden.

Lokaal team

De voor- en nadelen van verschillende mogelijkheden van contractering van het sociale team vraagt nog andere uitwerking. Deze worden momenteel onderzocht. Zodra hier meer duidelijkheid over is wordt u hierover geïnformeerd.

Financiën

Op dit moment zijn er nog geen concrete inzichten in de financiële effecten van de huidige contractering. Pas in het derde kwartaal zal inzichtelijk kunnen worden gemaakt in hoeverre de begrootte middelen daadwerkelijk voldoende zijn.

De macrobudgetten voor jeugd en wmo 2016 zijn nog niet bekend, aangezien deze volgens een nieuw verdeelmodel worden berekend. Naar verwachting worden deze bij de meicirculaire duidelijk. De uitkomsten zullen worden meegenomen bij het inkoopproces

Evaluatie

De inzichten over de bestaande contracten (inhoudelijk en financieel) zullen zo veel mogelijk worden meegenomen bij de inkoop voor 2016. De ervaringen van het subsidie- en inkoopbureau en gastheertaken gedurende 2015 zullen in 2015 worden geëvalueerd en dienen als input voor de keuzes voor de regionale samenwerking en inkoop ná 2016 . Daarnaast vinden momenteel verkennende gesprekken plaats om te leren van andere gemeenten.